

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра нервових хвороб
Кафедра психіатрії, наркології та медичної психології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
«27» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету №1
Протокол від 27 листопада 2024 р. №3

СИЛАБУС

**НЕВРОЛОГІЯ ТА НЕЙРОХІРУРГІЯ (З ОСНОВАМИ
ПСИХІАТРІЇ)**
обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія»,
відповідно вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.24р. №1541)

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	22 Охорона здоров'я
спеціальність	227 Терапія та реабілітація
спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	бакалавр терапії та реабілітації
професійна кваліфікація	асистент ерготерапевта
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	III курс, 6 семестр
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри нервових хвороб
Протокол від «27» листопада 2024 р. № 6

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри психіатрії, наркології
та медичної психології
Протокол від «27» листопада 2024 р. № 6

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Таряник Катерина Анатоліївна, доктор медичних наук, доцент, Васильєва Ганна Юріївна, доктор медичних наук, професор.
Профайл викладача (викладачів)	https://ndiseases.pdmu.edu.ua/ https://psychiatry.pdmu.edu.ua/
Контактний телефон	т. (053) 56-42-37, (0532) 52-49-05 т.(0532) 50-62-05, (0532) 64-81-60
E-mail:	neurology@pdmu.edu.ua psychiatry@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://ndiseases.pdmu.edu.ua/ https://psychiatry.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 6/180, із них:

Лекції (год.) – 24

Практичні заняття (год.) – 72

Самостійна робота (год). – 84

Вид контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі та здобувачі вищої освіти діють відповідно до:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету»;
- «Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;
- «Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті»;

- «Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ»;
- «Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;
- «Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці»;
- «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти» та ін.

З вищепереліченими положеннями можете ознайомитися за адресою <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях Університету, які оснащені мультимедійними проєкторами; практичні заняття проходять на базах:

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

КП «1-А МКЛ ПМР»;

КП «2-А МКЛ ПМР»;

КП «Обласний заклад з надання психіатричної допомоги ПОР»

Під час навчання на кафедрі нервових хвороб здобувач вищої освіти повинен дотримуватись правил поведінки прийнятих в ПДМУ. Здобувач ПДМУ, як майбутній фахівець галузі охорони здоров'я, повинен мати високий рівень культури поведінки, поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль як під час навчання на практичних заняттях, так і під час роботи з пацієнтами у відділенні. Здобувачі вищої освіти зобов'язані приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу. Не допускається порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану, запізнюватись на заняття, пропускати заняття без поважних причин. Пропущені заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню для всіх здобувачів освіти незалежно від джерел фінансування їхнього навчання. Здобувач вищої освіти в ПДМУ відпрацьовує пропущені аудиторні заняття незалежно від причин пропуску, в електронних класах № 1, № 2, № 3, згідно з графіком їх роботи, у відповідності до «Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті». Під час перебування на кафедрах та клінічних базах учасники навчального процесу повинні дотримуватися вимог до

зовнішнього вигляду осіб, котрі працюють і навчаються в університеті, бути одягненими у відповідну медичну форму. Здобувачам вищої освіти забороняється протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача, користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача, займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу. Під час перебування на клінічній базі та на прилеглих територіях учасникам навчального процесу забороняється палити. Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись правил академічної доброчесності, що передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Викладання освітньої компоненти в особливих умовах (військовий стан, карантин під час пандемії) може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформ Google-класу та Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає: - самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилення на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях: лекційних, практичних, ПМК обов'язковим з метою адекватного поточного та підсумкового оцінювання знань.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом електронного відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;

- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Викладання на кафедрі відбувається відповідно до норм чинного законодавства України та нормативних документів.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито.

Якщо здобувач освіти не згоден з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів Мпідсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)» спрямована на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів вищої освіти, що уможливають їх всебічний професійний, інтелектуальний, соціальний і творчий розвиток з урахуванням нових реалій і викликів сьогодення. Фізична терапія та ерготерапія – невід'ємна частина процесу відновлення функцій при травмах та захворюваннях нервової системи. Засоби і методи фізичної реабілітації при

деяких з них є основним шляхом в лікувальному процесі; їх застосування дозволяє прискорити відновлювальні процеси, збільшити їх ефективність, зменшити інвалідізацію, підвищити рівень адаптації інвалідів до умов життя.

Нейрореабілітація розглядає стан нервової системи, зміни функціональних можливостей людини в умовах розвитку хвороби, використання технологій, досягнення сучасної науки в розробці реабілітаційних програм.

Порушення рухової функції – найчастіша проблема, що виникає у пацієнтів з органічною патологією головного та спинного мозку і найпоширенішою причиною інвалідності. Пошук і розробка алгоритмів реабілітаційного лікування є актуальним на теперішній час.

На лекціях та практичних заняттях головним предметом вивчення є хвора людина з усіма її особливостями. Увага на практичних заняттях приділяється засвоєнню здобувачами вищої освіти основ тактики нейрореабілітації у пацієнтів з різноманітними терапевтичними та хірургічними захворюваннями нервової системи, розладами психіки та поведінки, оволодінню навиками реабілітації у хворих з неврологічною та психічною патологією, а також оцінки стану хворих.

Отже, навчальна клінічна дисципліна вивчає методи реабілітації у пацієнтів з неврологічними, нейрохірургічними захворюваннями й психічними та поведінковими розладами.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)» є епідеміологія, етіологія, патогенез, семіотика, діагностика, принципи лікування різних захворювань в неврології, нейрохірургії та психіатрії.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)» для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» включає: кількість кредитів ECTS – 6, аудиторні години всього 96 год, у т.ч. лекції 24 год, семінарські заняття не передбачені програмою, практичні заняття – 72 год, самостійна робота – 84 год; два змістових модуля: модуль №1 «Неврологія та нейрохірургія» та модуль №2 «Основи психіатрії».

Організація навчального процесу здійснюється за принципами Європейської кредитно-трансферної системи.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки):

Пререквізити: «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)» як навчальна дисципліна базується на вивченні анатомії людини, фізіології й інтегрується з даними дисциплінами.

Постреквізити: вивчення, здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти дисципліни «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)» закладає основи для застосування знань з основних анатомо-фізіологічних особливостей неврології, основних принципів діагностики, лікування та реабілітації неврологічних, нейрохірургічних та психіатричних захворювань у пацієнтів; формує вміння застосовувати отримані знання у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення у майбутнього фахівця необхідного рівня теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, а також вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для здійснення професійної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів теоретичних знань з неврології, нейрохірургії та психіатрії щодо сучасних уявлень про етіологію, патогенез, клінічні прояви, діагностику та принципи лікування різних захворювань нервової та психіатричної системи та її травматичних ушкоджень;
- набуття майбутніми фахівцями практичних навичок та умінь, необхідних для проведення обстежень пацієнта за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, трактування та аналізу взаємозв'язків отриманих даних з метою визначення системи ураження та постановки реабілітаційного діагнозу, що дозволить здійснювати заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та

професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Спеціальні:

СК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп.

СК 03. Здатність аналізувати і враховувати у практичній діяльності вплив особистих факторів, функцій і структур організму та факторів середовища на заняттєву активність та участь.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

ПРН 02. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань та застережень для безпечної та ефективної професійної практики.

ПРН 04. Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального, культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- анатомію і фізіологію нервової системи людини;
- основні види порушень чутливості і рухової функції, вегетативно-трофічних
- порушень при захворюваннях і травмах нервової системи;
- основні симптоми різних нозологій при ураженні нервової системи;
- методики дослідження основних симптомів при захворюваннях і травмах нервової системи;
- поняття про захворювання та травми центральної та периферичної нервової системи.

Вміти:

- розуміти і формулювати проблему, яка розглядається;
- визначати мету і завдання для вирішення поставленої проблеми;
- виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості;

- проводити співбесіду з пацієнтом для визначення його скарг/проблем/ побажань;
- підбирати і використовувати інформативні та надійні тести для визначення рівня порушення рухових функцій та фізичного стану пацієнта, з яким буде проводитись фізична реабілітація;
- володіти методиками дослідження основних неврологічних симптомів при захворюваннях і травмах нервової системи;
- проводити огляд, пальпаторне обстеження, тестування сили і тону м'язів та основних рухових функцій пацієнта;
- використовуючи результати оцінки рівня порушення рухових функцій та фізичного стану пацієнта, визначати мету реабілітації, її довготермінові і короткотермінові цілі, завдання з метою подальшої розробки індивідуальної програми фізичної реабілітації; складати індивідуальну програму фізичної реабілітації, добираючи адекватні методи і засоби фізичної реабілітації відповідно до патології нервової системи;
- особисто здійснювати реабілітаційні заходи згідно з виявленою патологією нервової системи; контролювати параметри навантажень і відпочинку під час реабілітаційного заняття, а також ефективно регулювати їх;
- робити висновки про якість і ефективність окремого реабілітаційного заняття; контролювати процес відновлення або компенсації рухових функцій пацієнта і за потреби вносити корективи у програму фізичної реабілітації неврологічних хворих.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. «Неврологія та нейрохірургія»		
1.	Функціональна анатомія центральної та периферичної нервової системи. Рефлекс та рефлексорна дуга. Патологічні рефлекси. Методика дослідження та застосування в ерготерапевтичному процесі. Довільні рухи та їх порушення. Чутливість та її	2

	порушення, методика дослідження.	
2.	Черепно-мозкова травма та хребетно-спинномозкові травми. Алгоритм дії ерготерапе Закриті черепно-мозкові та спінальні травми. Травми головного мозку – струс, забій, здавлення речовини мозку. Травми спинного мозку: клінічні симптоми, методи діагностики. Імобілізація та транспортування хворих. Невідкладна допомога при черепно-мозковій травмі, ранні та пізні ускладнення при всіх видах травм, лікування пацієнтів, реабілітація порушених функцій, догляд. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
3.	Пухлини головного та спинного мозку. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
4.	Судинні захворювання головного мозку. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
5.	Інфекційні захворювання нервової системи. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
6.	За захворювання периферичної нервової системи. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
Змістовий модуль 2. «Основи психіатрії»		
7.	Історія психіатрії. Класифікація психічних та поведінкових розладів за МКХ-10. Методи обстеження психічнохворих. Техніка безпеки при роботі з психіатричними хворими. Охорона праці в галузі. Правові аспекти. Загальна психопатологія. Патологія пізнавальних процесів: порушення відчуттів, порушення сприйняття, порушення уваги, порушення пам'яті, порушення мислення, порушення інтелекту. Порушення емоційної сфери, розлади ефекторно-вольової сфери, порушення потягів. Порушення свідомості. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
8.	Основні психопатологічні синдроми. Невротичні (неврозоподібні) синдроми, афективні синдроми,	2

	галюцинаторні та маячні синдроми, синдроми порушеної свідомості, синдроми внаслідок органічного ураження головного мозку, синдроми з перевагою рухово-вольових розладів. Алгоритм дій ерготерапевта.	
9.	Органічні, включаючи симптоматичні, психічні розлади. Деменція при хворобі Альцгеймера. Судинна деменція. Деменція при хворобі Піка. Деменція при хворобі Паркінсона. Органічний амнестичний синдром. Інші психічні розлади внаслідок ураження або дисфункції головного мозку та соматичного захворювання. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
10.	Шизофренія, шизотипові й маячні розлади. Гострі та транзиторні психотичні розлади. Шизоафективні розлади. Хронічні маячні розлади. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
11.	Афективні розлади. Маніакальний епізод. Біполярний афективний розлад. Депресивний епізод. Рекурентний депресивний розлад. Хронічні афективні розлади. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
12.	Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади. Тривожно-фобічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Реакція на важкий стрес та порушення адаптації. Соматоформні розлади. Дисоціативні (конверсійні) розлади. Інші невротичні розлади: неврастенія, синдром деперсоналізації-дереалізації. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика.	2

	Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта.	
Всього		24

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Тема	Години
Змістовий модуль 1. «Неврологія та нейрохірургія»		
1.	Анатомо-фізіологічне введення в клініку нервових хвороб. Рефлекси та їх порушення. Довільні рухи та їх порушення. Парези та паралічі. Функціональна одиниця нервової системи. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу. Пірамідна система. Кірково-ядерний та кірково-спінальний шляхи. Симптоми центрального і периферичного парезів, патогенез симптомів. Патологічні рефлекси, методика дослідження. Симптомокомплекси порушень руху при ураженні різних рівнів кортико-мускулярного шляху.	2
2.	Мозочок та стріопалідарна система, симпатологія ураження. Анатомія мозочка, провідні шляхи нижньої, середньої, верхньої ніжок мозочка. Ознаки ураження. Методика дослідження координації рухів. Диференціальна діагностика атаксій. Анатомія стріопалідарної системи – стріарного і палідарного відділів. Біохімія екстрапірамідної системи – сучасні уявлення про обмін і концентрацію катехоламінів в нігростріарній системі. Функції екстрапірамідної системи, синдроми ураження: гіпертонічно-гіпокінетичний (паркінсонізм) і гіпотонічно-гіперкінетичний (гіперкінези). Методика дослідження.	2
3.	Чутливість та синдроми її ураження. Класифікація чутливості. Провідні шляхи поверхневої і глибокої чутливості. Методика	2

	дослідження різних видів чутливості. Поняття про ноцицептивну і антиноцицептивну систему мозку. Клінічні синдроми (типи) порушень чутливості: периферичний, сегментарний, провідниковий, кірковий. Топічна діагностика порушень чутливості.	
4.	<p>Локалізація функцій в корі головного мозку. Менінгіальний синдром. Вегетативна нервова система і синдроми її ураження. Функціональні особливості кіркових ділянок лобної, тім'яної, скроневої, потиличної частин великих півкуль головного мозку. Проекційні поля. Поняття про функціональну асиметрію півкуль. Апраксії, агнозії, їх види. Афазії, клінічні форми, топічна діагностика. Алексія, аграфія, акалькулія. Синдроми ураження окремих долей головного мозку, правої і лівої півкуль. Синдроми подразнення кори великих півкуль. Оболонки головного і спинного мозку. Фізіологія ліквороутворення.</p> <p>Менінгеальні симптоми: головний біль, блювання, загальна гіперестезія, світлобоязнь, ригідність потиличних м'язів, симптом Керніга, симптоми Брудзинського (верхній, середній, нижній), тризм, локальні реактивні больові феномени, с-м Менделя, виличний с-м Бехтерева, біль при натискуванні точок виходу малого й великого потиличних нервів. Менінгеальна поза хворого. Симптом Лессажа. Анатомія, фізіологія, симптоми ураження надсегментарних і сегментарних структур вегетативної нервової системи, симпатичного і парасимпатичного її відділів на різних рівнях. Методи дослідження вегетативних функцій.</p>	2
5.	<p>Черепно-мозкові нерви. Анатомія та синдроми їх ураження. Методика дослідження. Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми. Функції каудальної групи черепних нервів. Альтернуючі синдроми</p>	2

	<p>Джексона, Валенберга-Захарченко. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми, диференційна діагностика.</p> <p>Трійчастий, лицьовий, присінково-завитковий нерви. Альтернуючий синдром Мійяра-Гублера.</p> <p>Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Окоруховий, блокаючий, відвідний нерви. Функції очорухових нервів. Альтернуючі синдроми Вебера, Фовілля, синдром Арджіл-Робертсона.</p> <p>Синдроми ураження очорухових нервів. Симптоми ураження: птоз, косоокість, диплопія, порушення конвергенції і акомодатції, офтальмоплегія (часткова і повна); зіничні реакції, рефлекторна дуга зіничного рефлексу, порушення зіничних реакцій, міоз, мідріаз, анізокорія.</p>	
6.	<p>Допоміжні методи дослідження в неврології, застосування в ерготерапевтичному процесі.</p> <p>Оболонки головного і спинного мозку. Параклінічні методи дослідження в неврології – рентгенологічні (рентгенографія черепа, хребта, ангіографія, вентрикулографія, комп'ютерна томографія). ЕХО-ЕГ, РЕГ, ЕЕГ, ЕНМГ, дослідження електрозбудливості, системи гемостаза, сцинтиграфія. ЯМР-томографія, доплерографія. Склад ліквору в нормі, його видозміни при менінгітах, пухлинах, геморагічному інсульті, туберкульозі. Клітинно-білкова, білково-клітинна дисоціація. Плеоцитоз.</p>	2
7.	<p>Основні неврологічні та нейрохірургічні синдроми. Головний біль. Головокружіння. Внутрішньочерепна гіпертензія. Порушення сну. Алгоритм дій ерготерапевта.</p>	
8.	<p>Судинні захворювання головного мозку (початкові прояви недостатності мозкового кровообігу, минуці порушення мозкового кровообігу, хронічна недостатність мозкового кровообігу). Алгоритм дій ерготерапевта.</p>	2

	<p>Ішемічні інсульти. Класифікація. Етіологічні фактори і патогенез ішемічних інсультів.</p> <p>Диференційна діагностика ішемічних та геморагічних інсультів. Принципи лікування. Недиференційоване та диференційоване лікування інсультів. Показання та протипоказання до хірургічного лікування гострих порушень мозкового кровообігу. Лікування хворих в період залишкових явищ після церебральних інсультів. Реабілітація та експертиза працездатних хворих. Профілактика судинних захворювань головного мозку. Сучасні принципи лікування з використанням стандартів лікування та принципів доказової медицини.</p> <p>Геморагічні інсульти. Класифікація. Етіологічні фактори і патогенез геморагічних інсультів.</p> <p>Диференційна діагностика ішемічних та геморагічних інсультів. Принципи лікування. Недиференційоване та диференційоване лікування інсультів. Показання та протипоказання до хірургічного лікування гострих порушень мозкового кровообігу. Лікування хворих в період залишкових явищ після церебральних інсультів. Реабілітація та експертиза працездатних хворих. Профілактика судинних захворювань головного мозку.</p> <p>Судинні захворювання спинного мозку. Класифікація. Етіологічні фактори і патогенез гострих порушень спінального кровообігу.</p> <p>Диференційна діагностика інсультів. Принципи лікування. Недиференційоване та диференційоване лікування інсультів. Хронічні порушення кровообігу спинного мозку (мієлопатії).</p> <p>Лікування хворих в період залишкових явищ після спинальних інсультів. Реабілітація та експертиза працездатних хворих. Профілактика судинних захворювань спинного мозку.</p>	
9.	Запальні захворювання головного мозку.	2

Менінгіти. Арахноїдіти. Енцефаліти.
Алгоритм дій ерготерапевта. Класифікація менінгітів: первинні і вторинні, гнійні і серозні.
Гнійні менінгіти. Первинний менінгококовий менінгіт, клініка, діагностика, особливості перебігу, атипові форми. Вторинні менінгіти: пневмококовий, стафілококовий. Клініка, діагностика, показники ліквору, лікування, профілактика.
Серозні менінгіти. Первинні вірусні: лімфоцитарний хориоменінгіт, ентеровірусний менінгіт (ЕСНО, Коксакі), паротитний та інші. Вторинні: туберкульозний менінгіт та менінгіти при інших інфекціях. Клініка, діагностика, значення дослідження ліквору в диференціальній діагностиці, лікування, профілактика.
Арахноїдіти. Етіологія, патогенез. Патоморфологія: злипливий, кистозний. Класифікація за локалізацією: арахноїдіти задньої черепної ямки, базальний, конвексимальний. Клініка, перебіг, діагностика. Диференціальна діагностика. Лікування і профілактика.
Енцефаліти. Класифікація. Первинні енцефаліти: епідемічний, кліщовий весняно-літній, герпетичний. Вторинні енцефаліти: ревматичний (мала хорея), поствакцинальний, при вітряній віспі, корі, краснусі. Клініка, перебіг, форми захворювання, діагностика.
Ураження нервової системи при грипі (грипозний геморагічний енцефаліт, енцефалопатія).
Інфекційна енцефалопатія – дисциркуляторно-дистрофічні зміни головного мозку без виражених вогнищевих уражень з переваженням в клініці астеничних проявів, вегетативної дистонії, інтракраніальної гіпертензії. Перебіг, діагностика, диференціальна діагностика, лікування, профілактика.

	Хвороба Лайма.	
10.	<p>Захворювання периферичної нервової системи. Алгоритм дій ерготерапевта.</p> <p>Клінічна класифікація захворювань периферичної нервової системи (1987). Поняття про невропатію і невралгію. Невропатії променевого, ліктьового, серединного, сідничного, малогомілкового, великогомілкового нервів. Експертиза працездатності. Практичні навички по темі.</p> <p>Радикуліти, гангліоніти, тунцити. Полірадикулоневрит Гійєна-Барє. Вторинні поліневропатії – діабетична, алкогольна, токсична. Плечовий плексит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування. Експертиза працездатності.</p>	2
11.	<p>Неврологічні синдроми остеохондрозу хребта. Алгоритм дій ерготерапевта. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи.</p> <p>Шийний рівень: рефлекторні синдроми (цервікаго, цервікалгія; цервікокраніоалгія або синдром задньої хребетної артерії і цервікобрахіалгія з м'язотонічними, вегетативно-судинними або нейро-дистрофічними проявами). Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії). Корінцево-судинні синдроми (радикулоішемія).</p> <p>Грудний рівень: рефлекторні синдроми (торакаго, торакалгія з м'язово-тонічними вегетативно-вісцеральними або нейродистрофічними проявами).</p> <p>Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії).</p> <p>Попереково-крижовий рівень: рефлекторні синдроми (люмбаго, люмбалгія, люмбоішалгія з м'язово-тонічними, вегетативно-судинними або нейродистрофічними проявами).</p> <p>Корінцеві синдроми (дискогенні ураження корінців - радикулопатії). Корінцево-судинні</p>	2

	<p>синдроми (радикулоішемія).</p> <p>Компресійно-ішемічні мононевропатії (найчастіше тунельні синдроми). На верхніх кінцівках: синдром зап'ястного каналу (серединний нерв); синдром каналу Гійєна (ліктьовий нерв). На нижніх кінцівках: синдром тарзального каналу (малогомілковий нерв); парестетична мералгія Рота-Бернгарда (защемлення під пупартовою зв'язкою бокового шкірного нерва стегна).</p>	
12.	<p>Прогресуючі захворювання нервової системи. Алгоритм дій ерготерапевта. Сирингомієлія. Бічний аміотрофічний склероз. Міастенія. Етіологія, патогенез, клінічні симптоми і клінічні форми. Лікування, експертиза працездатності. Міастенічний і холінергічний криз, диф. діагностика, невідкладна допомога.</p>	2
13.	<p>Демієлінізуючі захворювання нервової системи. Алгоритм дій ерготерапевта. Розсіяний склероз, гострий розсіяний енцефаломієліт. Гострий поперековий мієліт. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, експертиза працездатності.</p>	2
14.	<p>Спадково-дегенеративні захворювання нервово-м'язової системи. Алгоритм дій ерготерапевта. Первинна прогресуюча м'язова дистрофія (міопатії) – Дюшена, Эрба-Рота, Ландузі-Дежеріна. Вторинні аміотрофії – невральна Шарко-Марі і спінальні Вердніга-Гофмана, Кугельберга-Веландер. Захворювання нервово-м'язової системи: міотонія Томсена, дистрофічна міотонія, пароксизмальна міоплегія. Спадково-дегенеративні захворювання мозочкової, пірамідної та екстрапірамідної системи. Алгоритм дій ерготерапевта. Захворювання пірамідної системи – спастична параплегія Штрюмпеля; екстрапірамідної системи – хвороба Паркінсона,</p>	2

	гепатоцеребральна дистрофія, хорея Гентінгтона. Тип спадковості, клініка, лікування, експертиза працездатності. Хромосомні хвороби, хвороба Дауна. Поняття про медико-генетичні методи дослідження.	
15.	Епілепсія. Судомний синдром. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
16.	Пухлини головного та спинного мозку. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
17.	Травми головного та спинного мозку. Алгоритм дій ерготерапевта.	2
Змістовий модуль 2. «Основи психіатрії»		
18.	Основи психіатрії. Предмет та завдання психіатрії та наркології, їх місце серед інших медичних дисциплін. Проблема розмежування психічної норми й патології. Історія розвитку та сучасний стан психіатрії та наркології.	2
19.	Організація допомоги хворим із психічними порушеннями. Алгоритм дій ерготерапевта. Особливості структури психіатричної лікарні й диспансеру. Принципи догляду за психічно хворими. Методи дослідження пацієнтів із психічними та поведінковими розладами. Класифікація психічних та поведінкових розладів.	2
20.	Загальна психопатологія. Патологія пізнавальних процесів: порушення відчуттів, порушення сприйняття. Алгоритм дій ерготерапевта	2
21.	Патологія пізнавальних процесів: порушення уваги, порушення пам'яті. Алгоритм дій ерготерапевта	2
22.	Патологія пізнавальних процесів: порушення мислення, порушення інтелекту.	2
23.	Порушення емоційної сфери, розлади ефекторно-вольової сфери, порушення потягів. Порушення свідомості та самосвідомості. Алгоритм дій ерготерапевта	2

24.	Психопатологічні синдроми. Невротичні (неврозоподібні) синдроми: іпохондричний, істеричний, астеничний, обсесивний. Алгоритм дій ерготерапевта	2
25.	Афективні синдроми: депресивний, дисфоричний. маніакальний. Алгоритм дій ерготерапевта	2
26.	Галюцинаторні та маячні синдроми: паранойяльний, параноїдний, парафренний, синдром психічного автоматизму, галюциноз. Алгоритм дій ерготерапевта	2
27.	Синдроми порушеної свідомості: синдром виключення свідомості, синдром потьмарення свідомості. Алгоритм дій ерготерапевта	2
28.	Синдроми внаслідок органічного ураження головного мозку: психоорганічний синдром, Корсаковський амнестичний синдром. Синдроми інтелектуального дефекту: розумова відсталість, дементний синдром. Алгоритм дій ерготерапевта	2
29.	Синдроми з перевагою рухово-вольових розладів: апато-абулічний синдром, кататонічний синдром, гебефренічний синдром. Інші синдроми. Алгоритм дій ерготерапевта	2
30.	Органічні, включаючи симптоматичні, психічні розлади. Органічний амнестичний синдром. Інші психічні розлади внаслідок ураження або дисфункції головного мозку та соматичного захворювання. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта	2
31.	Деменція при хворобі Альцгеймера. Судинна деменція. Деменція при хворобі Піка. Деменція при хворобі Паркінсона. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта	2

32.	<p>Шизофренія, шизотипні й маревні розлади. Гострі та транзиторні психотичні розлади. Шизоафективні розлади. Хронічні маячні розлади. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта</p>	2
33.	<p>Афективні розлади. Маніакальний епізод. Біполярний афективний розлад. Депресивний епізод. Рекурентний депресивний розлад. Хронічні афективні розлади. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта</p>	2
34.	<p>Невротичні, пов'язані зі стресом і соматоформні розлади. Тривожно-фобічні розлади. Обсесивно-компульсивний розлад. Реакція на важкий стрес та порушення адаптації. Соматоформні розлади. Дисоціативні (конверсійні) розлади. Інші невротичні розлади: неврастенія, синдром деперсоналізації-дереалізації. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта</p>	2
35.	<p>Розлади зрілої особистості та поведінки у дорослих. Специфічні розлади особистості. Стійкі зміни особистості після перенесеного катастрофічного переживання. Етіологія та патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта</p>	2
36.	<p>Психічні і поведінкових розладах внаслідок вживання психоактивних речовин: алкоголю, токсичних та наркотичних речовин. Етіологія та</p>	2

	патогенез. Клінічні форми. Діагностика та диференційна діагностика. Лікувально-корекційні та соціально-реабілітаційні заходи. Алгоритм дій ерготерапевта. ПМК	
Всього		72 години

Самостійна робота

№п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	76
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	8
	Разом	84

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів

- огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики лекцій, практичних занять;

Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до модульного контролю

Змістовий модуль 1. «Неврологія та нейрохірургія»

1. Поняття про нейрон. Рефлекс та рефлекторна дуга. Класифікація рефлексів. Методика їх дослідження.
2. Ознаки центрального та периферичного парезів/паралічів. Класифікація та методика дослідження патологічних симптомів.
3. Ознаки ураження мозочку. Методика дослідження координації рухів.
4. Анатомічні структури стріопалідарного та палідонігрального відділів. Методика дослідження.
5. Клінічні ознаки ураження гіпертонічно-гіпокінетичного і гіпотонічно-гіперкінетичних синдромів.
6. Класифікація чутливості. Види та типи їх порушень. Методика дослідження різних видів чутливості.
7. Синдроми ураження різних долей головного мозку.
8. Оболонки головного та спинного мозку. Менінгіальний синдром. Спинномозкова рідина і її дослідження.

9. Функціональні особливості симпатичного і парасимпатичного відділів ВНС. Методи дослідження вегетативних функцій

10. Вегетативно-судинні пароксизми: симпато-адреналовий, ваго-інсулярний, змішаний.

11. Черепні нерви каудальної групи: методи дослідження IX-XII пар черепних нервів та симптоми їх ураження. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми. Альтернуючі синдроми Джексона, Валенберга-Захарченко.

12. Трійчастий, лицьовий, присінково-завитковий нерви методи дослідження та симптоми їх ураження. Альтернуючий синдром Міґяра-Гублера.

13. Методи дослідження нюхового та зорового аналізаторів (I, II пара ЧМН). Альтернуючі синдроми Вебера, Фовілля, синдром Арджіл-Робертсона. Синдроми ураження окорухових нервів (III, IV, VI пари ЧМН). Порушення знічних реакцій, міоз, мідріаз, анізокорія.

14. Кровопостачання головного і спинного мозку. Поняття про вертебробазиллярний і каротидний судинний басейни.

15. Визначення, класифікація менінгітів: первинні і вторинні, гнійні і серозні. Клініка, діагностика, показники ліквору, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

16. Визначення, класифікація енцефалітів. Клініка, перебіг, форми захворювання, діагностика. Алгоритм дій ерготерапевта.

17. Невралгія трійчастого нерва: етіологія, основні симптоми, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

18. Неврит лицевого нерва: основні причини, клініка, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

19. Вторинні полінейропатії: діабетична, алкогольна, токсична. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика і лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

20. Синдроми шийного остеохондрозу. Клініка, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

21. Синдроми попереково-крижового остеохондрозу. Клініка, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

22. Сирінгомієлія. БАС. Визначення, клініка, діагностика, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

23. Міастенія. Міастенічні кризи. Визначення, клініка, діагностика, невідкладна допомога. Алгоритм дій ерготерапевта.

24. Розсіяний склероз: етіологія, патогенез, основні симптоми, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

25. Геморагічний інсульт: класифікація, клініка, принципи лікування згідно протоколу. Алгоритм дій ерготерапевта.

26. Ішемічний інсульт: класифікація, клініка, принципи лікування згідно протоколу.

27. Первинна прогресуюча м'язова дистрофія (міопатії) – Дюшена, Эрба-Рота, Ландузі-Дежеріна – клініка, діагностика. Алгоритм дій ерготерапевта.

28. Вторинні аміотрофії – невральна Шарко-Марі, спінальні Вердніга-Гофмана, Кугельберга-Веландер – клініка, діагностика.

29. Захворювання нервово-м'язової системи: міотонія Томсена, дистрофічна міотонія, пароксизмальна міоплегія – клінічні ознаки, діагностика. Алгоритм дій ерготерапевта.

30. Спадково-дегенеративне захворювання пірамідної системи – спастична параплегія Штрюмпеля.

31. Спадково-дегенеративне захворювання екстрапірамідної системи – хвороба Паркінсона, гепатоцеребральна дистрофія, хорея Гентінгтона. Клінічні ознаки, діагностика, лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

32. Епілепсія. Класифікація. Характеристика та діагностика парціальних та генералізованих нападів. Алгоритм дій ерготерапевта.

33. Пухлини головного мозку. Класифікація, клінічні ознаки, діагностика. Алгоритм дій ерготерапевта.

34. Пухлини спинного мозку. Класифікація, клінічні ознаки, діагностика.

35. Закриті черепно-мозкові травми: струс, забій, здавлення головного мозку. Основні симптоми. Невідкладна допомога при травмах головного мозку.

36. Переломи черепа. Перелом склепіння та основи черепа, основні клінічні симптоми. Алгоритм дій ерготерапевта.

37. Травми спинного мозку: класифікація, патогенез, основні клінічні симптоми, ускладнення. Правила транспортування. Транспортування пацієнтів з переломами хребта. Алгоритм дій ерготерапевта.

38. Порушення сну. Лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

39. Головний біль. Головокружіння. Діагностика. Лікування. Алгоритм дій ерготерапевта.

40. Основні неврологічні та нейрохірургічні синдроми. Внутрішньочерепна гіпертензія.

Змістовий модуль 2. Основи психіатрії

1. Предмет і завдання психіатрії

2. Основні етапи розвитку психіатрії та досягнення вітчизняних вчених
3. Структура психіатричної допомоги, психіатричної лікарні й диспансеру.
4. Принципи догляду за психічно хворими.
5. Основні етіопатогенетичні механізми розвитку психічної патології
6. Правові принципи психіатричної допомоги. Сучасна концепція охорони психічного здоров'я в Україні.
7. Роль ерготерапевта в наданні медичної допомоги хворим із симптоматичними психічними порушеннями.
8. Перша і невідкладна допомога хворим із психічними порушеннями, основні показання до госпіталізації.
9. Методика клініко-психопатологічного дослідження.
10. Поняття психопатологічного симптому, синдрому та захворювання, характеристика реєстрів психічних розладів, синдромологічна та нозологічна класифікація психічної патології
11. Принципи та методи лікування психічних захворювань та розладів.
12. Принципи та методи психосоціальної реабілітації психічно хворих та профілактики психічних захворювань. Психосвіта.
13. Класифікація та визначення порушень відчуттів та сприймань.
14. Класифікація та визначення порушень пам'яті
15. Класифікація та визначення порушень мислення та інтелекту
16. Класифікація та визначення порушень емоцій
17. Класифікація та визначення порушень ефекторної сфери
18. Синдроми пригнічення та потьмарення свідомості
19. Особливості догляду, спостереження, транспортування хворих із порушенням свідомості.
20. Непсихотичні синдроми: астеничний, невротичні (неврастенічний, obsesивно-фобічний, дисморфофобічний, істеричний), депресивні, іпохондричні, соматоформні.
21. Психотичні синдроми: депресивні, маніакальні, параноїдні, паранойяльні, дісморфоманічні, кататонічні, гебефренічні, деліріозні, онейроїдні, аментивні, астеничної сплутаності свідомості, сутінкового стану свідомості, галюцинозу.
22. Дефектно-органічні синдроми: психоорганічні, Корсаковській амнестичний, олігофренії, деменції, психічного маразма.
23. Основні клінічні форми соматогенних психозів.
24. Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики психічних розладів при ендокринних та соматичних захворюваннях.

25. Класифікація психічних порушень при гострих та хронічних інфекціях.
26. Психічні розлади у ВІЛ-інфікованих.
27. Принципи лікування психічних розладів при гострих і хронічних інфекціях.
28. Психічні порушення внаслідок черепно-мозкової травми, їх лікування та профілактика.
29. Клінічні особливості психічних розладів при гострих отруєннях та хронічних інтоксикаціях.
30. Особливості психічних порушень, які викликані екологічно несприятливими факторами.
31. Профілактика та лікування психічних порушень внаслідок промислових, побутових, лікарських інтоксикацій і екологічно несприятливих впливів.
32. Поняття психогенного розладу, класифікація невротичних та пов'язаних зі стресом розладів.
33. Клінічні особливості емоційно-стресових та адаптаційних реакцій, неврозів: неврастенії, тривожних розладів, obsесивно-компульсивного розладу, дисоціативних розладів, депресивних та соматоформних розладів, посттравматичного стресового розладу.
34. Профілактика та лікування невротичних та пов'язаних зі стресом розладів.
35. Шизофренія: визначення, основні клінічні форми та типи перебігу шизофренії.
36. Принципи терапії шизофренії
37. Клінічна картина афективних розладів. Біполярний афективний розлад та рекурентний депресивний розлад.
38. Принципи терапії хворих на афективні розлади.
39. Суїцидальна поведінка при психічних захворюваннях. Антисуїцидальна терапія. Психопрофілактика суїцидальної поведінки.
40. Психічні порушення у хворих на епілепсію. Принципи терапії хворих на епілепсію та психічних порушень.
41. Епілептичний статус і лікувальні заходи щодо виведення хворого з цього стану.
42. Розлади особистості та поведінки у дорослих, фактори, що сприяють їх розвитку. Основні принципи терапії, реабілітації та профілактики розладів особистості та поведінки у дорослих.

43. Порушення розумового розвитку. Принципи терапії, корекції, експертизи, реабілітації. Організація навчально-виховного та трудового процесу.

Методи навчання

- активні (лекція, тренінги, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- інтерактивні (спостереження, створення презентацій, кейс-методи, мозковий штурм);
- тематичні дискусії;

Методи контролю

- Вхідний контроль проводиться на першому практичному занятті для оцінювання початкового рівня знань здобувачів у вигляді письмового вирішення тестових завдань.
- Поточний контроль відображає оцінку якості засвоєння матеріалу окремих тем та змістовних модулів, здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді усного опитування, письмового вирішення ситуаційних завдань з обґрунтуванням, програмного комп'ютерного тестування, практичної перевірки, самоконтролю.
- Підсумковий контроль відображає загальну оцінку якості знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти та реалізується у вигляді іспиту та підсумкового модульного контролю, який проводиться викладачами кафедри, під час якого оцінюється набуття загальних і спеціальних компетентностей в умовах, що наближені до професійної діяльності.

Дані види контролю охоплюють:

- ✓ усний контроль
- ✓ практична перевірка
- ✓ тестовий контроль
- ✓ самоконтроль та самооцінка

Форми і методи оцінювання

усний контроль;

письмовий контроль;

тестовий контроль;

перевірка сформованості практичних навичок;

індивідуальний контроль;

груповий контроль;
самоконтроль.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Система поточного та підсумкового контролю

Поточна успішність здобувачів оцінюються за традиційною 4-бальною шкалою.

При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ (таблиця 1).

Таблиця 1

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	А	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	В	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	С	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є

		суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Після завершення вивчення всіх тем модуля проводиться конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує підсумковому модульному контролю.

Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:
– підраховується середня оцінка здобувача за традиційною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

- для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24, або за таблицею 2. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі здобувач отримує 0 балів за багатобальною шкалою;
- середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану здобувачем.

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F/FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	Е	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		

3,2	77	51	128	D			
3,25	78	52	130				
3,3	79	53	132				
3,35	80	54	134				
3,4	82	54	136				
3,45	83	55	138				
3,5	84	56	140				
3,55	85	57	142	C	4 добре		
3,6	86	58	144				
3,65	88	58	146				
3,7	89	59	148				
3,75	90	60	150				
3,8	91	61	152				
3,85	92	62	154				
3,9	94	62	156				
3,95	95	63	158				
4	96	64	160			B	
4,05	97	65	162				
4,1	98	66	164				
4,15	100	66	166				
4,2	101	67	168				
4,25	102	68	170				
4,3	103	69	172				
4,35	104	70	174				
4,4	106	70	176				
4,45	107	71	178				
4,5	108	72	180	A	5 відмінно		
4,55	109	73	182				
4,6	110	74	184				
4,65	112	74	186				
4,7	113	75	188				
4,75	114	76	190				
4,8	115	77	192				
4,85	116	78	194				
4,9	118	78	196				
4,95	119	79	198				
5	120	80	200				

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і складає 72 бала.

Підсумковий модульний контроль з навчальної дисципліни «Неврологія та нейрохірургія (з основами психіатрії)» здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля та після тестового контролю, який проводиться в кінці усіх практичних занять на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускаються здобувачі першого (бакалаврського) рівня, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (оцінка 3,0 – 72 бали).

Здобувачі першого (бакалаврського) рівня, які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів першого (бакалаврського) рівня, складає ПМК за загальними правилами.

Підсумковий модульний контроль проводиться стандартизовано на останньому занятті модуля і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Білети для підсумкового модульного контролю включають 2 усних питання по 40 балів.

Результат ПМК оцінюється в балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується.

Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Після складання підсумкового модульного контролю розраховується загальна кількість балів за модуль: сума балів поточної успішності + бали підсумкового модульного контролю.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів. Відомості після складання ПМК, заповнюються відповідно до положення про організацію навчального процесу в ПДМУ. Здобувачі першого (бакалаврського) рівня, які не склали ПМК мають право 2 рази перескласти модуль згідно графіка перескладань.

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Силабус з дисципліни;

3. Календарно-тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
4. Конспект та мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
5. Перелік теоретичних питань і завдань для поточного контролю;
6. Методичні вказівки з дисципліни для викладача;
7. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів;
8. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
9. Збірник тестових завдань до практичних занять;
10. Пакет білетів до контролю змістових модулів.

Рекомендована література

Базова:

1. Григорова І.А. Неврологія: національний підручник / [за ред. проф. І.А. Григорової, проф. Л.І.Соколової]. - Київ: «Медицина», 2020, 3-є (перероблене і доповнене). – 640 с.
2. Обстеження пацієнта в клініці нервових хвороб: навчальний посібник для студентів вищих мед. навч. закладів III-IV рівня акредитації / Н. В. Литвиненко, А. М. Кривчун, К. А. Таряник ; МОЗ України, УМСА (Полтава). - Полтава : Техсервіс, 2018. - 149 с.
3. Григорова І.А. Неврологія: національний підручник / [за ред. проф. І.А.Григорової, проф. Л.І.Соколової]. - Київ: «Медицина», 2015. – 640 с.
4. Неврологія: національний підручник для студентів вищ. мед. навч. закладів IV рівня акредитації / [за ред. І. А. Григорової, Л. І. Соколової]; І. А. Григорова, Л. І. Соколова, Р. Д. Герасимчук та ін. - К. : Медицина, 2014. - 639 с.
5. Основи фізичної реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін.]; за заг.ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 372 с.
6. Майкова Т. В. Ерготерапія : підручник / Т. В. Майкова, Н. І. Пришляк, В. І. Смирнова; за заг. ред. Т. В. Майкової. – Київ : Медицина, 2021. – 328 с.
7. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва та ін. /«Медицина», 2019 . – 344с.
8. Чабан О.С., Хаустова О.О., Омелянович В.Ю. Невідкладна допомога в психіатрії та наркології. Київ: Медкнига, 2019. 172 с.
7. Психіатрія і наркологія: підручник. За ред. О.К. Напреев. 2017. 424с.

9. Гавенко В.Л. Психіатрія і наркологія [Текст]: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV р. акред. (МОНУ) / за ред. В.Л. Гавенка. - вид. друге, перероб. і доповнене. - К. : Медицина, 2015. - 512 с.

Додаткова:

1. Топічна діагностика захворювань нервової системи: навч. посіб. для студентів медичних закладів вищої освіти, студентів медичних коледжів та практичних лікарів/О. Сіделковський.- Київ, 2024.- 399 с.
2. Неврологія: підручник / Н.В.Литвиненко, Т.І.Карелина, Н.М.Касевич. - Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина».- 2024.- 288с.
3. Фізична та реабілітаційна медицина в клініці внутрішніх хвороб : керівництво / В. О. Малахов [та ін.] ; МОЗ України, Харк. мед. акад. післядиплом. освіти, Харк. держ. акад. фіз. культури. - Харків :
4. Довідник для медичних сестер. — А.П. Токар та ін. — К., 2002.
5. Литвиненко Н.В. Обстеження пацієнта в клініці нервових хвороб. Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівня акредитації / Н.В. Литвиненко, А.М. Кривчун, К.А.Таряник. - Полтава, 2018. – 149 с.
6. USMLE Step 1 Lecture Notes: Behavioral Science and Social Science – 2018 by Kaplan Medical.
7. Никоненко, Ю. П. Клінічна психологія [Текст]: Навчальний посібник / Ю. П. Никоненко. - К.: КНТ, 2018. - 369 с.
8. Чабан О.С. Медсестринство в психіатрії [Текст]: Підручник для студ. вищ. мед. навч. заклад. I-II р. акред. / За ред. О.С. Чабана. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. - 264 с.
9. Лікування та реабілітація комбатантів-мироотворців із посттравматичним стресовим розладом / О.Г. Сиропятов, О.К. Напрєєнко, Н.О. Дзеружинська, О.А. Красюк, Г.В. Осьодло, Н.Ю. Петрина, Ю.М. Астапов // Кер-во [для лікарів та психологів]. К.: УВМА, 2012 р. – 69 с.

Інформаційні ресурси

- ✓ <http://www.mif-ua.com/archive/mezhdunarodnyij-nevrologicheskij-zhurnal/numbers>
- ✓ <http://neuronews.com.ua>
- ✓ www.med.harvard.edu/AANLIB/home.html
- ✓ www.brighamrad.harvard.edu/education/online/BrainSPECT
- ✓ <http://www.nlm.nih.gov/>
- ✓ <http://www.neurology.ua/>
- ✓ <http://www.nsi.ua/>
- ✓ <http://www.neuronet.ua/>

- ✓ <http://www.stroke-center.gd/>
- ✓ http://www.ensinfo.org/join_the_ens/index.html
- ✓ <http://www.efns.org/>
- ✓ <http://www.ninds.nih.gov/>
- ✓ <http://www.aan.com/>
- ✓ <http://www.ccns.org/>
- ✓ <http://neuronet.cochrane.org/>
- ✓ <http://neurology.com.ua/>
- ✓ <http://www.neurosite.org/>
- ✓ www.osdm.org
- ✓ <http://www.nmss.org/>
- ✓ www.waisman.wisc.edu/child-neuro
- ✓ https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-59259-371-2_29
- ✓ <http://neuroscience.uth.tmc.edu/>
- ✓ <http://www.sinauer.com/neuroscience-621.html>
- ✓ <http://www.columbia.edu/cu/psychology/courses/1010/mangels/neuro/neurotutorial.html>
- ✓ <http://www.bioon.com/bioline/neurosci/course/index.htm>
- ✓ <http://neuro.tv/>

- <http://www.psychiatry.ua/books/>
- <http://ukrpsychiatry.org/>
- <https://neuronews.com.ua/>

- <https://www.ama-assn.org/>
- <https://www.psychiatry.org/>

Розробники:

д.мед.н., доцент Катерина ТАРЯНИК,

д.мед.н., професор Ганна ВАСИЛЬЄВА